

Gỡ nút thắt, tạo đột phá cho kinh tế tư nhân

06:05 28/09/2025

Kinh tế tư nhân đang ngày càng khẳng định vai trò quan trọng trong nền kinh tế Việt Nam. Với đóng góp trên 40% GDP, thu hút khoảng 85% lực lượng lao động xã hội và hiện diện ở hầu hết các lĩnh vực sản xuất – kinh doanh, khu vực này thực sự đã trở thành một trong những “trụ cột” thúc đẩy tăng trưởng. Tuy nhiên, so với kỳ vọng, kinh tế tư nhân vẫn còn nhiều hạn chế, đặc biệt là ba “nút thắt” lớn: thể chế chồng chéo, khó khăn trong tiếp cận vốn và chất lượng nguồn nhân lực chưa đáp ứng.

Trong bối cảnh Chính phủ đặt mục tiêu tăng trưởng kinh tế cao, có giai đoạn hướng tới hai con số, việc tháo gỡ rào cản, tạo môi trường thuận lợi cho khu vực tư nhân phát triển đang trở thành yêu cầu cấp bách, không chỉ để đạt mục tiêu ngắn hạn, mà còn mang ý nghĩa chiến lược lâu dài.

Việt Nam đang bước vào giai đoạn phát triển mới với khát vọng trở thành quốc gia công nghiệp hiện đại, thu nhập cao vào giữa thế kỷ XXI. Để đạt được điều này, tốc độ tăng trưởng GDP cần được duy trì ở mức cao và ổn định. Theo định hướng, Chính phủ đặt mục tiêu có giai đoạn tăng trưởng đạt mức hai con số – một thách thức lớn nhưng cũng mở ra cơ hội đặc biệt cho cộng đồng doanh nghiệp, nhất là khu vực tư nhân.

Với ưu thế về sự năng động, linh hoạt và nhạy bén với thị trường, doanh nghiệp tư nhân có khả năng nhanh chóng nắm bắt cơ hội trong các ngành kinh tế mới như công nghệ số, thương mại điện tử, logistics, nông nghiệp thông minh và năng lượng tái tạo. Nếu được trao thêm không gian phát triển, khu vực này hoàn toàn có thể trở thành “đầu tàu” thúc đẩy đổi mới sáng tạo, tạo động lực cho nền kinh tế quốc gia.

Kinh tế tư nhân đã và đang được xác định là một trong những trụ cột quan trọng của nền kinh tế quốc gia. Ảnh minh họa

Trong nỗ lực thúc đẩy khu vực kinh tế tư nhân, Hà Nội đã thể hiện quyết tâm mạnh mẽ thông qua việc triển khai Nghị quyết 68 của Chính phủ. Thành phố đặt trọng tâm vào ba hướng đi chính: cải cách thủ tục hành chính, đẩy mạnh chuyển đổi số và hỗ trợ khởi nghiệp sáng tạo.

Theo đó, Hà Nội triển khai một loạt các giải pháp hỗ trợ cộng đồng doanh nghiệp đã được Hà Nội tích cực triển khai như: cắt giảm mạnh thủ tục hành chính; bổ sung, hoàn thiện quy hoạch và công khai, minh bạch, bình đẳng trong kêu gọi đầu tư các dự án phát triển kinh tế-xã hội, hạ tầng, năng lượng.

Song song với đó, Thành phố đã ban hành hơn 80 chính sách hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa giai đoạn 2026-2030, tập trung vào quản trị, hạ tầng sản xuất, hỗ trợ hệ sinh thái khởi nghiệp sáng tạo, ưu đãi thuế và hỗ trợ tài chính cho doanh nghiệp trong các lĩnh vực khoa học-công nghệ trọng điểm.

Những giải pháp cụ thể đã được đưa ra, như rút ngắn thời gian cấp phép đầu tư, triển khai cổng dịch vụ công trực tuyến “một cửa” để doanh nghiệp dễ dàng tra cứu và thực hiện thủ tục. Đồng thời, Hà Nội cũng xây dựng các chương trình hỗ trợ tiếp cận tín dụng, phát triển quỹ đầu tư khởi nghiệp và tổ chức nhiều diễn đàn kết nối chính quyền – doanh nghiệp.

Đặc biệt, thành phố chú trọng phát triển hạ tầng số và khuyến khích doanh nghiệp nhỏ và vừa tham gia chuỗi giá trị toàn cầu. Đây được coi là bước đi cần thiết để khu vực tư nhân nâng cao năng lực cạnh tranh, không chỉ ở thị trường

nội địa mà còn vươn ra quốc tế.

Ba “nút thắt” lớn cần tháo gỡ

Dù Việt Nam đã có nhiều nỗ lực cải cách, hệ thống pháp luật và chính sách về kinh doanh vẫn còn nhiều điểm chưa thống nhất. Doanh nghiệp thường xuyên vướng phải tình trạng “giấy phép con”, quy định chồng chéo giữa các bộ, ngành. Theo khảo sát của VCCI năm 2024, có tới 44,4% doanh nghiệp cho biết gặp khó khăn trong thực hiện thủ tục hành chính, đặc biệt trong các lĩnh vực như xây dựng, hóa chất, thực phẩm. Nhiều thủ tục mất từ 6 đến 12 tháng mới hoàn tất, gây tổn kém thời gian và chi phí.

Ngoài ra, chính sách thường xuyên thay đổi, trong khi hướng dẫn cụ thể lại chậm ban hành, khiến doanh nghiệp khó chủ động trong kế hoạch kinh doanh. Điều này tạo ra tâm lý e ngại đầu tư dài hạn, nhất là với các ngành đòi hỏi vốn lớn như hạ tầng, công nghiệp chế biến.

Để tháo gỡ, cần tiếp tục cắt giảm điều kiện kinh doanh bất hợp lý, đẩy mạnh phân cấp, phân quyền, đồng thời xây dựng một khung pháp lý ổn định, minh bạch. Chỉ khi doanh nghiệp yên tâm về môi trường pháp lý, họ mới mạnh dạn mở rộng đầu tư và đổi mới sáng tạo.

Không chỉ vậy, vốn cũng luôn luôn là “bài toán” nan giải đối với doanh nghiệp tư nhân, đặc biệt là doanh nghiệp nhỏ và vừa – hiện chiếm gần 98% tổng số doanh nghiệp cả nước (số liệu Bộ KH&ĐT, cuối năm 2024). Theo khảo sát của HUBA công bố đầu năm 2025, khoảng 37% doanh nghiệp đang thiếu vốn kinh

doanh, trong khi khả năng tiếp cận tín dụng chính thức vẫn còn hạn chế.

Trong khi đó, các kênh huy động vốn khác như phát hành trái phiếu, niêm yết trên thị trường chứng khoán chưa thật sự phổ biến với khối doanh nghiệp nhỏ và vừa. Nhiều doanh nghiệp phải dựa chủ yếu vào vốn tự có, làm tăng áp lực chi phí sản xuất và giảm sức cạnh tranh.

Để giải quyết, cần phát triển mạnh mẽ thị trường vốn, đặc biệt là khuyến khích các quỹ đầu tư mạo hiểm, quỹ hỗ trợ đổi mới sáng tạo. Đồng thời, cải thiện cơ chế bảo lãnh tín dụng, khuyến khích ngân hàng thương mại ứng dụng công nghệ trong thẩm định để mở rộng đối tượng cho vay. Đây sẽ là “đòn bẩy” giúp doanh nghiệp tư nhân vượt qua rào cản vốn, mạnh dạn đầu tư mở rộng sản xuất.

Một trong những hạn chế lớn nhất của khu vực tư nhân hiện nay là chất lượng nguồn nhân lực. Dù Việt Nam có lực lượng lao động trẻ và dồi dào, nhưng tỷ lệ lao động qua đào tạo chuyên môn kỹ thuật còn thấp. Đặc biệt, ở các ngành kinh tế mới như công nghệ thông tin, trí tuệ nhân tạo, năng lượng tái tạo, logistics, nhu cầu nhân lực chất lượng cao ngày càng tăng, trong khi nguồn cung chưa đáp ứng đủ.

Khoảng cách giữa đào tạo và nhu cầu thực tiễn của doanh nghiệp vẫn còn lớn. Không ít doanh nghiệp phản ánh phải tốn chi phí đào tạo lại hoặc bồi dưỡng kỹ năng cho nhân viên sau tuyển dụng, làm giảm hiệu quả hoạt động.

Giải pháp đặt ra là cần gắn kết chặt chẽ giữa nhà trường và doanh nghiệp. Các cơ sở đào tạo cần cập nhật chương trình giảng dạy theo nhu cầu thực tiễn, khuyến khích mô hình “đào tạo kép” vừa học vừa làm. Nhà nước cũng cần có chính sách thu hút nhân lực chất lượng cao từ nước ngoài, đồng thời khuyến khích doanh nghiệp đầu tư vào đào tạo nội bộ để nâng cao tay nghề cho lao động.

Sản xuất linh kiện điện tử tại Công ty Tonly Việt Nam (KCN Đông Mai, TX Quảng Yên). Ảnh minh hoạ

Bên cạnh việc tháo gỡ ba nút thắt trên, hàng loạt chính sách hỗ trợ trực tiếp đang được triển khai nhằm thúc đẩy khu vực tư nhân phát triển.

Thứ nhất, chuyển đổi số được coi là giải pháp đột phá. Chính phủ đang đẩy mạnh các chương trình hỗ trợ doanh nghiệp ứng dụng công nghệ số, từ quản trị nội bộ, bán hàng trực tuyến đến sản xuất thông minh. Đây là cơ hội để doanh nghiệp nhỏ và vừa tiết kiệm chi phí, nâng cao năng suất.

Thứ hai, hỗ trợ khởi nghiệp sáng tạo. Các quỹ hỗ trợ, chương trình ươm tạo doanh nghiệp khởi nghiệp công nghệ cao được mở rộng, giúp các ý tưởng mới có cơ hội phát triển thành sản phẩm thương mại.

Thứ ba, thúc đẩy hợp tác công - tư (PPP) trong các dự án hạ tầng, năng lượng, logistics. Sự tham gia của doanh nghiệp tư nhân trong những lĩnh vực này không chỉ giúp giảm gánh nặng ngân sách, mà còn mở ra cơ hội lớn để tư nhân tích lũy kinh nghiệm và vươn lên.

Kinh tế tư nhân Việt Nam đã chứng minh được sức sống mạnh mẽ trong nhiều giai đoạn khó khăn, từ khủng hoảng tài chính đến đại dịch Covid-19. Mỗi khi được tạo điều kiện, khu vực này luôn phát huy tinh thần sáng tạo, dám nghĩ, dám làm, đóng góp lớn vào tăng trưởng.

Trong giai đoạn tới, sự đồng hành giữa Nhà nước và doanh nghiệp sẽ là yếu tố quyết định. Nhà nước cần tiếp tục kiến tạo môi trường minh bạch, công bằng và ổn định lâu dài. Doanh nghiệp cần chủ động đổi mới công nghệ, nâng cao quản trị và hướng tới phát triển bền vững.

Chỉ khi cả hai yếu tố này song hành, khu vực kinh tế tư nhân mới có thể bứt phá, trở thành động lực then chốt đưa Việt Nam tiến nhanh hơn trên con đường công nghiệp hóa, hiện đại hóa, vươn tầm quốc tế.

Với sự vào cuộc của cả hệ thống chính trị, sự chỉ đạo quyết liệt của lãnh đạo Thành phố và sự năng động, sáng tạo của cộng đồng doanh nghiệp, kinh tế tư nhân Hà Nội được kỳ vọng sẽ vượt qua thách thức, bứt phá mạnh mẽ. Việc triển khai hiệu quả Nghị quyết 68-NQ/TW không chỉ góp phần thực hiện thắng lợi các mục tiêu kinh tế - xã hội của Thủ đô mà còn khẳng định vị thế, vai trò động lực quan trọng nhất của kinh tế tư nhân trong kỷ nguyên phát triển mới của đất nước.

Hà Trần